

Business

Loyalni Kinezi. Istraživanje kompanije *AlixPartners* je pokazalo da potrošači u Kini, uprkos najezdi stranih brendova, više kupuju domaće. Kao omiljeni brendovi na listi su *Haier* - roba široke potrošnje, *Hearttex* - proizvodi za kuću, *Tsingtao* - alkoholna pića i *Master Kong* - bezalkoholna pića. Svetski poznati brendovi kao što su *Nike*, *Safeguard* i *Sony* se nisu našli na listi, što pokazuje koliko su Kinezi tradicionalni i odani brendovima, kao i svojoj zemlji. Istraživanje je realizovano na uzorku od 5000 ispitanika po kategorijama koji uključuju: proizvod, cenu, servis, dostupnost u prodavnicama i iskustvo u kupovini. Prema istraživanju, Kinezima je najvažniji proizvod. Isto istraživanje koje je sprovedeno u SAD je pokazalo da je Amerikancima na prvom mestu cena.

Isto istraživanje koje je sprovedeno u SAD je pokazalo da je Amerikancima na prvom mestu cena.

Luka Brčko. Direktor *Luke Brčko Mustafa Nuković* je izjavio da njegova kompanija zbog toga što plovni put Savom nije očišćen i obeležen godišnje gubi više od 1,5 mil E. "Roba koju bismo mi mogli bez problema pretovariti, odlazi u luke susednih zemalja. Naši kapaciteti su 700.000t, a sada godišnje pretovarimo samo oko 100.000t", ističe Nuković. Obeležavanje plovnog puta od Zagreba do Beograda je međudržavni projekat o kojem su sporazum postigle BiH, Hrvatska i Srbija. Njegova realizacija, prema najavama nakon nedavnog boravka delegacije Svetske banke u Brčkom, trebalo bi da počne iduće godine. Za taj posao će Svetska banka osigurati povoljan kredit od oko 30 mil dolara, uz garancije države BiH. Osim toga, predstavnici Svetske banke su najavili da će osigurati i kredit za stručni tim koji će pripremiti studiju privatizacije *Luke Brčko*.

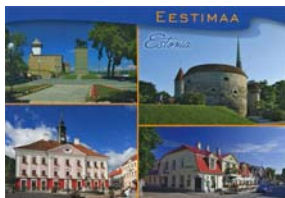

US Airways dodatno naplaćuje. *US Airways* proširuje spisak usluga za koje će biti potrebno dodatno izdvojiti novac. Uz kafu i sok, koji od skoro ne ulaze u cenu karte na letu *US Airways*, izgleda da će potreba putnika za pokrivačima i jastucima u toku putovanja imati svoju cenu. Na ovaj način se ova svetski poznata avio-kompanija pridružuje *JetBlue Airways Corporation*, koji još od avgusta ove godine za pomenute usluge naplaćuje \$7. Pretpostavlja se da će cena ovih usluga biti ista.

Wal-Mart ukrao Nike patike? U tužbi koju je *Nike* podneo protiv *Wal-Marta* stoji da je *Wal-Mart* ukrao dizajn patika i primenio ih na svoj brend. *Nike* tvrdi da su ukrali izgled njihovih *Shox* patika koje imaju opruge u đonovima. *Nike* zahteva sudsku zabranu prodavanja ovog proizvoda zato što ugrožava njihov kvalitet i adekvatnu nadoknadu za štetu koja im je naneta.

Communications

Estonija – zemlja online inovacija. Među najpoznatijim Internet proizvodima koji stižu iz Estonije su svakako telefonski servis *Skype* i nedavno pokrenuta NATO virtualna odbrambena akademija. Ova baltička nacija, koja je toliko online aktivna da svoju državu naziva i *Estonija*, je realizovala i prvi virtualni sajam turizma. Ovaj projekat je rezultat rada dva mlada preduzetnika *Anne Lepp* i *Sergeia Semjonova*. Ideja je nastala nakon posete sajmu turizma u Rusiji, kada su po povratku u Estoniju uvideli da i pored velikog broja štampanih materijala koje su doneli sa sobom, za dodatne informacije ipak moraju da konsultuju internet. Tada su ovo dvoje mladih preduzetnika uvideli da bi rešenje bilo: Online sajam!

Mrtvo more menja ime? Izraelski preduzetnici su od Odbora za dodelu imena zatražili promenu imena *Mrtvog mora*, jer tvrde da pridev "mrtvo" nije dobar za posao. Molba će biti razmotrena, međutim, jednom kada se promeni ime, tada je potrebno menjati i državne publikacije i geografske karte. *Mrtvo more* nosi to ime od 1. veka, a istraživanje je pokazalo da većina ipak ne bi menjala njegovo ime. 42% ispitanika je bilo za promenu dok je 52% bilo protiv.

LinkedIn za nezaposlene. Ova virtualna socijalna mreža za poslovne ljude u poslednje vreme beleži značajan rast u jednom segmentu rada. Rast nezaposlenosti usled svetske ekonomske krize utiče da broj poslovnih ljudi koji traže posao postaje sve veći. Samo od avgusta do septembra *LinkedIn* je zabeležio rast upita i poseta od 19% upravo u segmentu traženja zaposlenja.

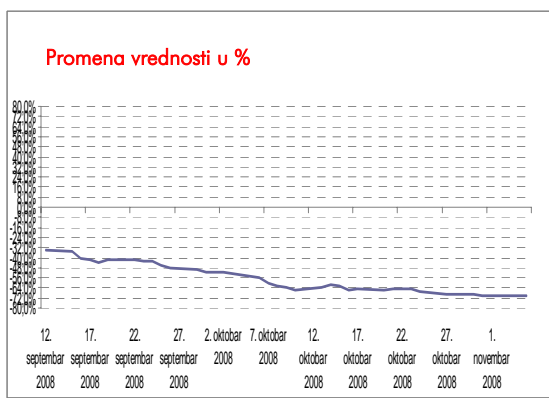

Gust E saobraćaj. Internet će ostati bez IP adresa do 2010, upozorio je *Vint Cerf*, "otac interneta" i jedan od vodećih svetskih kompjuterskih stručnjaka. *Cerf* ističe kako mreža nema dovoljno jedinstvenih kodova koje čine IP adresu što znači da će povezivanje na internet postati manjkavo i da se neki kompjuteri neće moći priključiti na internet. "To je kao da internet ostane bez telefonskih brojeva. Bez novih brojeva nema ni novih pretplatnika", objasnio je *Cerf* i rekao da pripreme za prelazak na novu vrstu mreže moraju odmah započeti. Kada je internet stavljen u funkciju 1977, IP verzija 4 je imala je 4,2 mlrd slobodnih adresa. Nova IP verzija 6, kapaciteta tri puta 340 hiljada mlrd adresa, se već koristi u Japanu gde povezuje hiljade senzora za potrese u jednu kompjutersku mrežu koja u slučaju potresa automatski šalje signale upozorenja TV kanalima i uključuje crveno svetlo na semaforima.

BC Portfolio

Vodeći evropski indeksi akcija juče ujutro su opali, nakon izveštaja da je Obama izabran za američkog predsednika. Na deviznim berzama juče je uočeno jačanje američke novčanice prema evru i korpi valuta šest glavnih američkih trgovinskih partnera. Na našoj berzi još ništa novo.

Naziv akcije	Vrednost 03. 03. 2008.	Vrednost 07. 11. 2008.
Dijamant	104.000,00	35.000,00
Soja Protein	136.080,00	41.622,00
Veterinarski Zavod	141.183,00	50.949,00
Energoprojekt Hldg	137.760,00	47.936,00
Aik Banka	156.910,00	46.716,00
Metals Banka	157.844,00	31.104,00
Ukupna vrednost	833.777,00	253.327,00

Kretanje indeksa berzi u regionu

	Vrednost 29.10.2008.	Vrednost 05.11.2008.	promena
Belex 15	686,44	697,59	1,62%
Crobex	2.161,61	2.313,88	7,04%
Birs	1.205,90	1.196,32	-0,79%
Nex 20	11.336,85	11.611,41	2,42%
Moste	458,58	467,37	1,92%
MBI 10	3.045,70	3.049,28	0,12%

Tips & Tricks - Kako da kritika postane konstruktivna?

Posao svakog menadžera i lidera je da svojim kolegama i podređenima uputi i kritiku kako bi posao bio realizovan na najbolji mogući način i kako bi sami zaposleni mogli da nauče nešto novo na sopstvenim greškama. Koliko je važna za tim, toliko je kritika važna i za individualce. Oni žele da znaju šta dobro rade i gde bi trebalo da budu bolji. Nedostatak kritike ili prigovora može i da zaustavi napredak u razvoju kompanije. Veliki broj zaposlenih želi da njihov rad i dostignuća budu priznati a samim tim da nauče kako da budu još bolji. Ljudi žele kritiku koja je iskrena, pozitivna, objektivna i fer. BC Bilten vam pomaže u tome kako da za uputite pravu i pravovremenu kritiku.

1. Posmatrajte zaposlene i uvidite kada rade kako treba.

Vrlo je lako upasti u zamku i davati kritiku samo kada se loše uradi posao. U stvarnosti, zaposleni više obavljaju posao kako treba nego što greše. Naglasite kada neko završi posao kako treba, kao na primer kada uspešno razgovara sa klijentima ili kada završi ceo projekat i pre roka.

2. Prepoznajte signale zaposlenih.

Zaposleni nekada oklevaju da traže informaciju o kvalitetu njihovog rada direktno. Može se desiti da vas pitaju na suptilniji način:

- Kako obavljaju posao?
- Da li odgovaraju na očekivanja?

Budite pažljivi kada vam postave ovakva pitanja i odgovorite sa što više detalja, jer će to i njima pomoći u daljem razvitku.

3. Uputite zaposlenima kritiku što je ranije moguće.

Ne morate da čekate na sastanak da biste dali vašu opservaciju. Bilo da je u pitanju pozitivno ili negativno zapažanje, iskoristite prvu priliku da zaposlenima saopštite vaše mišljenje.

4. Fokusirajte se na ponašanja.

Važno je da se fokusirate na ponašanja koja pomažu ili odmažu prilikom ostvarivanja ciljeva ili obavljanja posla kada upućujete kritiku. Na primer :

- Primetio sam da se ponašate agresivno kada komunicirate sa X.
- Primetio sam da donosite važne odluke kada je neophodno da se projekat završi što pre.

U prvom primeru vi pričate o lošem stavu kao ponašanju zbog čega dajete kritiku. Dok u drugom primeru želite da ukažete da je odlučnost dragocena osobina pri donošenju važnih odluka.

5. Nemojte davati kritiku kada se ne može na osnovu nje reagovati.

Svrha davanja primedbi je da izazove reakciju. Morate biti sigurni da će ona biti iskorišćena za neko delovanje ili obavljanje posla. Nema svrhe reći nekome ko ima govornu manu da brže priča u toku sastanka.

6. Proverite da li su svi razumeli vaša zapažanja.

Najbrži i najefikasniji način je da zamolite nekoga da vam ukratko prepriča šta je razumeo. To vam dopušta da se odmah pozabavite sa nejasnoćama a ne da ostavljate za kasnije i da sebi i drugima pravite dupli posao.

7. Uvek pružite šansu drugoj strani.

Saznajite od drugih kako možete poboljšati način na koji upućujete kritiku. Morate im dozvoliti da odgovore iskreno i otvoreno a samim tim će i vama koristiti da unapredite vaš način davanja primedbi.

8. Koristite blagi rečnik.

Kada upućujete negativnu kritiku, pažljivo koristite reči. Svakako da morate da upozorite na posledice u slučaju da vaš zaposleni i pored kritike ne napreduje u tom polju, ali to uradite oprezno.

9. Budite uzor.

Jedan od najboljih načina na koji ćete pokazati da ste otvoreni za kritiku je da je aktivno tražite od vaših zaposlenih. Možete na primer poslati cirkularni e-mejl u kojem ćete vaše članove tima, nadređene i vaše prijatelje upitati:

- Šta sam dobro uradio?
- Šta nisam dobro obavio?
- Gde bi trebalo da se unapredim/razvijem?

Ako ste zabrinuti da će mnogi odbiti da odgovore, možete im reći da odgovore pošaljete anonimno.

10. Odredite datum kada ćete razgovarati o stvarima koje su se desile.

Važan detalj je da odredite vreme kada ćete razgovarati o tome da li je kritika urodila plodom. Ovakvo ponašanje ukazuje drugoj strani da ste posvećeni, da ih podržavate u neophodnoj promeni.

Generalno postoji par prepreka oko davanja kritika u savremenom biznis svetu. Prvi problem je brzina izvršenih zadataka. Supervizori često kažu da su veoma zauzeti i da nemaju vremena da odvoje vreme za to. Prijateljstvo među kolegama je drugi problem, jer kada ste sa nekim u dobrim odnosima, često je teško reći mu da bi trebalo da bude efektivniji u obavljanju svog posla. Treća prepreka je spremnost kolege da primi kritiku na pravi način. Nekim ljudima teško pada činjenica da bi trebalo da se menjaju. Dobar menadžer mora biti svestan dinamike veza i da teži da prilagodi kritiku svakom zaposlenom.

Da li su masovna otpuštanja u Srbiji posledica svetske krize ili samo dobar izgovor? Da li je intervencija NBS bila dovoljna da se zaustavi pad evra? JAT je ostao bez kupca. Pregovori sa MMF-om i dalje traju...

Potrajajte i dok dobijemo odgovore na mnoga pitanja koja nas ovih dana muče.

Vaš Bovan tim

Koja je najkraća reč na engleskom a sadrži slova: A B C D E F? Odgovor je: feedback. Ne zaboravite da je feedback jedan od najosnovnijih elemenata u komunikaciji.

Nepoznati autor

SEMINARI, KONFERENCIJE:

- 10 -11.11.2008. - "Primena NLP-a u poslovnoj komunikaciji", Centar za razvoj ljudskih resursa i menadžment
- 12.11.2008. - "Poslovna strategija i balanced scorecard" Robert Kaplan, Sava Centar, Beograd
- 12 -13.11.2008. - "Karijera 08, Sajam karijera" EXPO Centar, Beograd
- 17. 11.2008. - "Drugi godišnji forum - Korporativna društvena odgovornost", EMG, Hotel Hyatt, Beograd
- 20.11.2008. - Seminar "5E (energija+ekonomija+ekologija+efikasnost+edukacija)" Bazis Event Media, Beograd
- 27.11.2008. - "Prvi sajam investicionih potencijala lokalnih samouprava – Predstavljamo Srbiju", EMG, Beogradski sajam, Beograd
- 03.12.2008. - "Finansijske usluge u jugoistočnoj Evropi", EMG, Hotel Hyatt, Beograd

Urednik: Ana B. Bovan

Za vas pišu i:

M. Barać Stojanović, M. Đorđević, D. Tasić, M. Franjić, T. Stojanović, D. Stanišić, S. Petrović

Grafički dizajn: A. Nikolić

Bovan Consulting
BUSINESS & STRATEGY COUNSEL

Prijava i reklamiranje: bc.bilten@bovan.eu

Adresa redakcije: Žorža Klemansoa 13,

11000 Beograd, Srbija

posetite bovan.eu

Fix +381 11 3036 133, 3036 134,

fax +381 11 3284 380